

(0138)

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

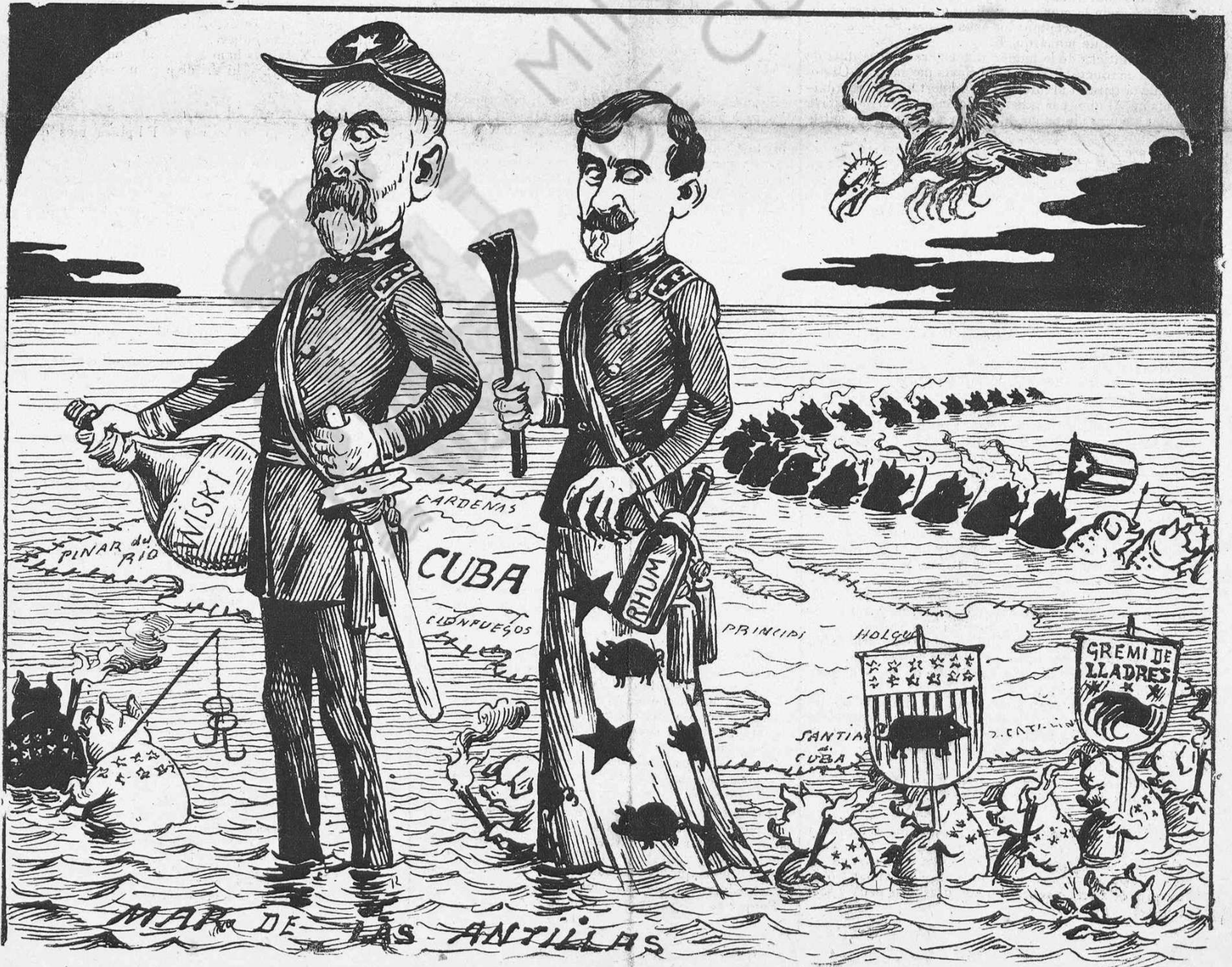
CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50 Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50

LO CORPUS DE LA GUERRA

Els que fan els gegants.

CASTELAR

HEM seguit atentament y sense passió, perquè en aquest cas concret no podem sentir-la, l'efecte extraordinari qu' en lo camp de la monarquia restaurada han produhit alguns párrafos de una de las *Crónicas políticas* que 'n Castelar publica en la *Petite Revue Internationale* de París, referents á la intervenció de la Cort en certs assumptos que en tot país constitucional, son de l' exclusiva competencia del poder executiu.

Los párrafos en qüestió reproduhits en lo periódich *El Nacional*, han sigut objecte de una denuncia: per lo tant ens es de tot punt impossible reproduhirlos.

No obstant cap inconvenient tenim en consignar que lo que ha escrit D. Emilio, ab tot y revestir certa gravetat, no tanca cap ofensa de carácter personal á la reyna regent, ni arriba de bon tros á lo que acostuman á dir y á escriure 'ls mateixos monárquichs, moguts pel despit, quan se troban allunyats del poder y ansian que 'ls cridin á disfrutarlo novament.

¿Per qué, donchs, tanta gatzara, tants anatemas y tantas amenassas?

Per dos motius. Anemlos á examinar.

**

Primer motiu.

Castelar—tothom ho sab—havía interromput la seva carrera de polítich actiu 'l día que cregué que quedavan encarnats en las actuals institucions tots los principis de la llibertat democrática. Ab aixó sols se contentá, sense pararse á examinar si las llibertats desarrrolladas á la sombra de la monarquia eran legítimas ó sofisticadas.

Per un resto de pudor volgué mantenirse republicá, com sempre havia sigut; pero permeté que alguns dels seus amichs s' embarquessin en la nau de la monarquia. Y als que 's mostraren resolta á mantenirse fidels á sas creencias, els llicenciá, renunciant á continuar dirigintlos com á jefe.

Desde llavoras, tot dihentse republicá, 'l veyém en relacions continúas íntimas y cordials ab los homes mes significats de la monarquia, distingintlos sempre ab los seus consells y acceptant los seus favors. Se deya republicá y feya de monárquich.

Los polítichs de la monarquia estavan encantats de la seva conducta... Y no n' hi havia per menos: Castelar havia triturat al núcleo mes important del republicanisme, al que per sas condicions especials estava eridat á ocupar lo poder, al primer desastre que sufrís lo régimen monárquich, y aquest era un servey que no tenia greu. La monarquia, per mal que anessin los interessos de la nació, per grans que siguessin los fracasos que sufrís, lograria sostenirse á pesar de tot, per no haverhi res preparat pera sustituhirla sense trastorns y ab lo beneplácit de tots los elements lliberals del país.

Aixís s' explica que proclamessin á n' en Castelar—pel compte que 'ls hi tenia—l' home mes ilustre d' Espanya, 'l patrici mes desinteressat, la primera figura de la nació. No en vá 'ls assegurant lo qu' ells mes estiman ó sigan los goigs del poder, lo dret de fer y desfer, y de manar y disposar á la mida del seu gust, la facilitat d' enriqueirse á expensas de la ruína y la miseria de la nació.

Mes tot d' una 'l mateix Castelar degué comprendre 'l seu error. Los monárquichs que sigueren objecte de la seva benevolencia, n' han fet un grá massa. Los seus errors, las sevas imprevisiones, las sevas concupiscencias han conduhit á la patria al estat terrible y pavorós en que avuy ens trobém. Ha arribat l' hora de las grans responsabilitats davant de la conciencia pública y de la Historia. Y Castelar, sortint de la seva situació equívoca, ha fet obra de justicia y de patriotisme, consagran de nou la seva ploma al servey de la veritat.

Per aixó, al veure que se 'ls escapava, 'ls monárquichs s' han posat tan furiosos. Un ministre va proposarse anunciar que 'l processarian. Un desdixat ex-héroe va calificarlo de xiflat. Tot un Senat va protestar contra 'l seu article. Alguns diputats van vomitar sobre 'l seu nom la baba verinosa del despit. Hi hagué un infelís que va dir que proposaria paralisar la ploma del valent escriptor votantli una pensió que li assegurés la subsistencia, ab lo qual no 's veuria precisat á escriure certas cosas per guanyarse la vida.

Ara veurá D. Emilio á quina classe de tipus dispensava 'ls seus favors.

Era per ells un gran home quan els afavoria ab las sevas complacencias; l' omplan de las injurias mes asquerosas tant bon punt, apartantse del seu contacte, 's mostra disposat á contrariarlos.

¿Per qué fan aixó?

Senzillament, perquè 'l temen. Y aquí estriba lo segon motiu de la seva furia insensata.

**

El temen avuy mes que may, perquè may com avuy havían estat tan en descubert, perquè may com avuy s' havían sentit tan débils y fracassats. Si Espanya entera s' está ensorrant, per culpas d' ells ¿hónt trobar un pam de terreno sobre 'l qual posarhi 'ls peus y sostenirse?

Apartarse'n equival á fugir de la ruína y la vergonya.

Castelar n' es un bon exemple.

Ha bastat que se 'n separés per sentirse fort y poderós.

Si un home hi havia á Espanya, que hagués merecut los agravis dels republicans al considerarse defraudat per las sevas inexplicables evolucions á favor de la monarquia, aquest home era Castelar. Las fraccions extremes del republicanisme 'l miraren sempre ab certa prevenció, fatalment justificada al últim per l' extranya actitud que adoptá al llicenciar al seu partit. La major part dels que militavam á las sevas ordres—nosaltres ens hi contém—no poguerem menos de sentirnos llastimats fins á lo mes íntim de nostras conviccions honoradas, al considerarnos burlats per qui 'ns havia ensenyat á ser republicans y á practicar sense defalliments las nostras idees.

Donchs tal s' han posat las cosas d' Espanya, tan imperiosas son avuy las necessitats de la nació combatuda pels mals mes horribles, que ha bastat que Castelar se separés resoltament dels monárquichs que 'l tenían com ull-pres, perquè 's realisés un fort moviment de concentració republicana, sense distinció de tendencias mes ó menos avansadas, alrededor del seu nom, saludat com una gran esperansa per un porvenir tan pròxim, tan immediat, que casi 'l estém tocant.

Aquest es el fet.

Periódichs tan revolucionaris com *El Motín* consideran á n' en Castelar com á l' únich home capás de portarnos la República. Fraccions tan caracterizadas com la que presideix lo Dr. Izquierdo, successor de 'n Ruiz Zorrilla, han fet passos pera posarse á las sevas ordres. Y si 'ls partidaris de la revolució mostran aquesta actitud ¿qué han de fer els calificats de legalistas?

Castelar, en virtut de las circunstancias, té avuy en las sevas mans la sort d' Espanya. Los republicans, casi sens excepció, están resolta á secundarlo: las masses neutras están disposadas á prestarli 'l seu apoyo: l' exercit, que á l' any 73 el vejé acumulant elements de guerra contra 'ls enemichs de la llibertat y de la integritat de la nació, no pot menos de mirarlo ab extraordinaria simpatía. ¿Qué mes li falta per erigirse en arbitre y regulador de aquesta nació tan terriblement amassada?

No li falta si no voler.

¿Voldrá?

**

Si nosaltres tinguessim algun rezel, ens guardariam d' expressarlo. En los actuals moments sentim un desitj tan viu de qu' Espanya trobi un camí de salvació, que á obrirlo á tota costa consagrarém nostres modestos esforços y per recorrer 'l olvidarem gustosos lo passat, fits los ulls en lo porvenir y alentat lo cor ab l' impuls de las grans energías que imposa la salvació de la llibertat y de la patria.

P. K.

ON verjaderament conmovedoras las cartas que l' infortunat Cadarso va escriure als seus germans, lo día 21 de abril, despedintse d' ells, puig pressentia ja la derrota que havían de sufrir. Apesar de la desventaja inmensa ab que devían de combatre en barcos sense protecció contra 'ls poderosos acorassats yankees, en Cadarso 's mostrava resignat y estava resolt á no arriar la bandera, mal li hagués de costar la vida.

En una de las cartas s' hi llegeix un párrafo terrible, en la seva mateixa senzillés. «La imprevisión dels nostres governants—diu—ens ha conduhit á n' aquesta enutjosa situació.»

**

¡Pobre Cadarso! Ell ha mort. Y 'ls governants imprevisors continúan encare en lo poder fins després de la horrenda catástrofe de Cavite.

Ja cal que 'l poble espanyol al honrar la bona memoria del héroe y del mártir no 's descuidi de malehir al mateix temps la seva propia debilitat y la seva estúpida resignació.

Casi no es digna dels heróichs sacrificis que per ella s' imponen los impávits defensors de la seva honra!

Horripila la sola idea de que l' industria cada día mes postrada y l' agricultura á cada instant mes abatuda, se veurán obligadas, en lo pròxim exercici económic, á contribuir ab un recárrech de un 20 per cent sobre las quotas que han vingut pagant fins ara... 'ls contribuyents que han pogut satisfacerlas.

Perque son á centenars y á milers els que s' han

aclofat, tancant els uns los seus establiments, deixantse embargar els altres las sevas terras.

Y si aixó ha vingut succehint ab las quotas ordinarias ¿qu' es lo que no passarà ab lo nou augment de que van á ser objecte?

**

Comissions catalanas expahordidas en presencia de aqueixa nova caragolada de tornillo, han acudit al ministre de Hisenda, manifestantli que l' augment de ingressos que 's proposa obtenir per aquest sistema el busqui per altres medis menos gravosos als que treballan y produheixen.

Entre altres—diuen las citadas comissions—podria establirse un dret especial sobre l' exportació dels articles de consúm, el qual carregaria sobre 'l consumidor extranger que vé á comprarlos beneficiant l' enorme diferencia entre las pessetas y 'ls franchs.

Mes á pesar de la ventatja y l' equitat de aquesta solució, 'l ministre de Hisenda no 's mostra pas propici á modificar lo projecte del govern.

Que pagui qui pugui, y qui no pugui que 's reventi!

Els tallan tots els cables que posan en comunicació Espanya ab las sevas colonias. En cambi Espanya respecta tots els que surten dels Estats Units, donant vida y regularitat á las relacions comercials de la República ab lo mon enter.

Els capturan sense escrúpul els nostres barcos mercants. En cambi aquesta es l' hora qu' Espanya no ha fet us del dret de armar barcos en corso, per inquietar á las naus dels Estats Units, impossibilitant ó creant dificultats al seu comer.

Y aixís aném seguint, tancats en una actitud purament defensiva, que acabarà per aniquilarnos.

Y aixís aném seguint, rebent y no pegant.

En lo manifest dels freres de Filipinas s' hi troba l' última prova del seu carácter absorbent, y de las sevas pretensions escandalosas.

A n' aquestas horas, quan per efecte dels seculars abusos que han vingut cometent sobre 'ls indigenas, han produhit en aquellas islas una terrible conflagració que ha posat en perill la soberania d' Espanya, reclaman del govern que se 'ls torni la forsa moral que han perdut per las sevas culpas.

Es á dir:—Nosaltres hem caygut al fondo de un pou, donchs qu' Espanya s' hi tiri de cap encare que s' estrelli.

**

«O masones ó religiosos.»—diuen en un párrafo del manifest, com si no hi hagués á Filipinas mes que aquest dilema.

Quan en realitat de veritat, n' hi ha un altre que s' imposa y es lo següent: «O misionistas desinteressats per convertir als salvatjes, renunciant á tota adquisició de propietats y á tota explotació del suor dels indigenas, ó á Filipinas no hi teniu res que fer.»

Aquest es l' únich punt de vista, baix el qual ha de tractarse la qüestió de las ordres religiosas.

Ab tot y lo que havia promés en Capdepont en plé Senat, el govern ha desistit de processar á n' en Castelar.

Massa ha comprés al últim que al perseguirlo, se suicidava.

Pero ¿y en Capdepont, com es que no dimiteix? ¿L' acort del ministeri, no implica per ventura la seva mes completa desautorisació?

Tot lo que vulguin; pero ell no hi sent de aquesta orella.

La dimissió per qüestions de dignitat y de amor propi la presentavan els ministres republicans del any 73: los ministres de la monarquia tenen una pell molt mes groixuda, una pell á prova de desaires y hasta si convé á prova de bomba.

DUPTÉ ACLARIT

¿Hónt es l' esquadra?... 'L problema ens té ja tan marejats, qu' es precis, costi 'l que costi, veure si 'l posém en clar.

Diuen uns:—Els nostres barcos no poden sé á cap més part que á las islas Filipinas. El día en que van deixar las ayguas de Cabo-Verde, en lloch d' anar dret al nas com tot el mon suposava, varen tirar cap avall logrant enganyá als espías dels porchs nort-americanos.

—No pot ser—diuen los altres: tot aixó es un disbarat sense una sombra de lògica. Si aixís fós ¿per qué hi va anar l' esquadra á la Martinica? ¿Qué hi va fer tant temps rodant per vora de Venezuela, comprant carbó d' amagat, presentantse á Curazao y explorant tots aquells mars

en mil direccions distintas?
—¡Ay llusos del botavant!—
tornan á replicar els altres:
¿No veyeu que alló era fals
y no més va ferse corre
per espantá al oncle Sam
y deixar-lo á las palpentas
respecte al diabólich plan
dels nostres barcos?

—¡Romansos!
O sinó ¿no está probat
que en els focs d' aquestos días
el Colón hi ha pres gran part
y que casi tots els partes
de Santiago están firmats
pel propi almirant Cervera?
Y l Terror ¿no va arribar
aquest dia á Puerto Rico?
Y altres torpeders ¿no están
perseguint als barcos yanquis?

—¡Quin modo de desbarrar
y volguer fer seguí 'l rabe
per las fullas!... Si allá hi há
el Colón y dos llanxetas,
¿per qué 'ls altres entre tant
no poden sé á Filipinas?
—¿Y en Cervera ens enviará
partes firmats á Santiago?
—¿Y qui diu que son vritat
aquests partes? ¿No es posible
que aixó formi part del plan
del govern?

—Vaja, l' esquadra
es á Cuba.

—Si ¡ara va!
Es á Manila.

—¡Que burros!
¡S' ha de ser ben cap-cigrany
per creures aquestas guatllas!
—¡Vosaltres ho sou, babaus
que us figuréu qu' es á Cuba!
—¡Es que sí que hi es!

—¡Y cá!

Per aquest tenor ¡se n' arman
de sarracinas!... L' un sab
de segur qu' es á Manila;
l' altre sab qu' está operant
pels mars de Cuba.

—¡A mi 'm consta!

—¡A mi també!

—¡Qu' es allí!

—¡Hi jugo deu duros!

—¡Mal siguin vint!

—¡Van jugats!

—¡Y qué!

¿Qui té rahó?... Els uns y 'ls altres.
Si senyors: tras molt furgar
demanant datos é indicis,
al últim he averiguat
que l' esquadra d' en Cervera
va fent viatjes senmanals
entre Cuba y Filipinas:
cada dilluns ó dimars
surten de Santiago de Cuba,
arriba á Manila al tart
del dijous ó del divendres,
y 'l dissapte, ala, á tornar
cap á Cuba.

—¡Qué! ¿Que diuhen
que la solució no va?
Donchs vejín vostés si 'n troban
una que tingui més nas.

C. GUMÁ.

GEGANTS Y NANOS

AQUEST any no tenim *Corpus*—y aviat, probablement
ni tindrem ánima;—pero de gegants y nanos no n'
han faltat.

Los gegants, gegants de debó, son allá, á l' altra
part del mar; á Cuba, á Puerto-Rico, á Filipinas...
Allá, al peu de la muralla, sobre la cuberta de la
nau, los gegants lluytan per Espanya y moren heroycament
defensant una partida sobre quin final no es possible que 's
fassin ilusions.

Los gegants se diuhen exércit, marina, milicias; los gegants
son tots los qu' empunyan un fusell sense sentir l' estimul de
la recompensa.

Los gegants son los que s' enfonzan á Cavite, los que defen-
san á Cárdenas y á Santiago, los que resisteixen lo bombar-
deig de Puerto-Rico.

¡Aquests son los colossals gegants del Corpus de sanch d'
aquest any!

—¿Y 'ls nanos?
No 'ls busquéu en llochs de perill.
Los nanos son á Madrid, á Barcelona, á tot arreu ahont, per
ara, no hi ha por de res.

Aquí s' entretenen pregant als sants, fent rogatives públi-
cas y molestant á Déu, que ja haurian de comensar á coneixe
que no se 'ls escolta.

—¡Nostre Senyor, acabéu la guerra! ¡Nostre Senyor, donéu
lo triunfo á las nostras armas! ¡Nostre Senyor, no 'ns desam-
paréu en aquest trance amarguissim!

Aixis cridan els nanos; aixis cridan, y després que ho han
fet, surten bulliciosament de l' iglesia, puján al cotxe que 'ls
espera y diuhen al lacayo:

—¡Al Parque!
Y allí riuhen, y 's passejan, y senten música y parlan d'

amor... y ni 's recordan més de Cuba ni del genovés que la va
descubrir.

—Pero á Madrid encare es pitjor.
Mentres los gegants moren allá baix per la patria ¿qué fan
los polítichs espanyols?

—¿Consagrarse exclusivament á buscar medis pera sortir, si
es possible, ab honra, del fanch en que 'ns hem ficat?
—¿Atendre á la defensa de Filipinas?

—¿Secundar en lo que 's pugui l' acció de 'n Blanco?
—¿Pensar en l' exércit, en la marina, en las mares que 's que-
dan sense fills, en los fills que 's quedan sense pare?

Los nanos de Madrid ni se 'n recordan d' aixó. ¡Altra feyna
tenen!

—Anéu al Congrés, al lloch que avuy hauria de ser un labora-
tori de ideas salvadoras, d' iniciativas fecundas... y ¡veuréu
en que 'l trobaréu ocupat!

—Va á discutirse l' acta de Sahagún.
—L' acta de Sahagún no pot discutirse.
—¡Protesto d' aquesta violació del reglament!

—¡Fassi 'l favor de callar!
—¡Calli vosté que no té rahó!
—¡Cunero!
—¡Encasillat!

Y á continuació s' arma l' escándol hatxe, y 's donan pata-
das, y s' alsan punys amenasadors....

—¡Tot per sí en l' acta de Sahagún hi ha més ó menos tarugos
qu' en las demás actas y si 'i nou cunillet de guix que s' ad-
meti será 'l Sr. Gómez ó 'l Sr. Pérez!

Capítul segon.
En Gamazo parla secretament ab el president del Congrés;
aquest corra á veure á en Sagasta; en Sagasta conferencia ab
en Capdepón; en Capdepón busca á n' en Montero Ríos....

—¿Qué passa? ¿Hi ha malas noticias de Cuba? ¿Tal vegada els
nort americáns han entrat á Puerto-Rico? ¿Potser Manila s' ha
hagut de rendir?

No: lo que passa es senzillament que 'n Maura s' ha entadat
per qüestions de familia, y ara fá 'l bót y es necessari desar-
marlo, perque ¡qué succehiria si en Maura continuava dis-
gustat!....

Y entre tant els soldats del Morro de l' Habana s' aguantan
ferms al peu del canó, y las columnas volants recorran la
costa....

Y entre tant en Macias defensa com un brau l' isla de Puer-
to-Rico y 'l general Augusti aguanta 'l cop á Manila....

—¡Lluytéu, lluytéu, gegants! ¡Lluytéu, mentres 'ls nanos se
diverteixen!....
—¡Pobra nació!

FANTÁSTICH.

O Banch d' Espanya no posseheix
prou or, per respondre del número
imens de bitllets que té posats en
circulació.

Aixó no té res d' extrany, si 's
considera que las sumas que hau-
ría pogut destinar á aumentar lo
seu fondo de reserva, las ha inver-
tidas en repartir dividendos de 20 á 22 per cent de be-
nefícis entre 'ls seus accionistas.

A favor del privilegi
ha fet cada disbarat
que no es raro que coixeji...
Ja fa temps qu' está corcat.

Lo govern cubá ha prohibit tota expedició de sucre
destinada als yankees.

Crech que na fet molt bé.
May siga sino per demostrarlos que lo qu' es 'l isla
de Cuba no se 'l han de menjar tan dolça com se figu-
ravan.

Sobre 'ls voluntaris yankees diu un telegrama:
«En tots los campaments se donan repetidas y des-
comunais borratxeras, lo qual preocupa de debó als je-
fes de aquellas tropas.»

Aixis se comprén que 's pirrin per possehir la Cuba.
Voldrían tenirla per *buydarla*.

L' altre dia alguns periódichs publicavan un anunci
posant á subasta alguns articles pera cubrir débits de
contribució.

L' anunci portava la següent firma: «El Agente eje-
cutivo:—*Germán Raboso.*»

Vels'hi aquí un nom ben apropósit per un agent exe-
cutiu: *Raboso*: guineu mascle.

La premsa russa diu que 'ls moviments de las es-
quadras yankees no satisfarian ni á un empresari de
teatro.

Es veritat. Pero en cambi es mes que segur que sa-
tisfarian á qualsevol empresari de Circo equestre.

Com á payassadas ja voldría veure jo quíns clowns
els hi passarian la ma per la cara.

En las set senmanas que fa que dura, la guerra als

Estats Units els hi costa mes de 1,800 milions de
franchs.

Se veu que 'ls amichs de 'n Mac-Kinley ho fan una
mica fort.

Si 'ls hi va tant bé, com sembla, no es fácil que la
guerra s' acabi tan fácilment, perque 'ls contractistas
que s' hi guanyan la vida, dirán sempre:—«Amigo, si
aixó es guerra, ni may que hi haja pau.»

Diu un telegrama de Nova-York que 'ls voluntaris
yankees están molt indisciplinats, y que 'l general Mil-
les es partidari de que 's quedin una temporada á Ca-
yo Hueso al objecte de que puguin ser instruhits.

Me sembla que 'l general Milles s' equivoca.

Si vol millorar depressa
lo seu estat de instrucció
els envia á Cuba, y consti
que *rebrán una llissó.*

Al veure la saragata que han armat los monárquichs
ab motiu del article de 'n Castelar, tatlant de anti-pa-
triota al seu autor, no sembla sino que tot lo que 's mou
fora del círcul de las sevas opinions ó millor dirém de
las sevas conveniencias, no es ni puga ser espanyol.

Hasta tal punt s' han anat acostumant á empetitir á
Espanya.

Per ells la nació no es mes gran que la sopera dintre
de la qual fa 23 anys que hi venen pegant cullerada.

Diu un telegrama que 'n Mac-Kinley se proposa
assistir personalment á las operacions.

—¿A quinas?
—¿A las operacions e dguerra ó á las operacions de
bolsa?

Desde que s' ha entaulat la guerra entre Espanya y
'ls Estats Units, els eclesiástichs yankees, lo mateix
els católichs que 'ls protestants no cessan de dirigir á
Deu sos prechs mes fervents, implorant la seva inter-
cessió en favor de la victoria de las armas nort-ame-
ricanas.

Lo clero espanyol, per la seva part, tampoch se des-
cuida, y de invocacions á la Providencia en favor del
triunfo de las armas espanyolas, no 'n vulguin mes.

Si las oracions dels uns y 'ls altres arriban al Cel,
¡valent compromís per no desairar als uns ni als altres!
Tal volta á n' aixó 's dega que la guerra estiga com-
pletament empantanagada. Per mes que jo crech que
arribará al Cel mes depressa aquell dels dos beligerants
que puga disposar de artilleria de major alcans.

L' esquadra de 'n Cámara, segons noticias, després
de passar alguns días fent exercicis en alta mar, ha
tornat á Cádiz.

Ara comenso á comprendre perque deya 'l govern
que 'ns tenia preparada una sorpresa. Totas las que
'ns pot donar son com aquesta. Sorpresas de un género
especial, sorpresas que 'ns surten sempre per la culata.

Una noticia.

Se diu que la Fransa está disposta á anticipar á Es-
panya 'ls recursos necessaris per adquirir á Xina qua-
tre acorassats, ab tots los seus accessoris, inclús l' ar-
tilleria.

Si aixó sigués cert, me 'n alegraría moltíssim. Però,
regularment totas las bonas noticias fins ara surten fal-
lidas. Y se 'm figura que al Celest imperi, en lloch de
acorassats, lo únich qu' en tot cas hi comprarém seráf...
naranjas de la China.

Per quan s' acabi la guerra ab los Estats Units, diu-
hen que 'l rey de las húngaras ens está preparant las
delicias de una guerra civil.

Aixis es com se practica 'l verdader patriotisme:
agregant á las devastacions de una guerra estrangera,
'ls horrors de una lluyta intestina sostinguda per un
partit que s' ha distingit sempre per la bondat dels
seus sentiments de tigre.

No temem, ni temerém may que 'l héroe tétrich de
las mes fréstegas y sanguinarias aventuras puga arri-
bar á ocupar lo trono d' Espanya, pero aixó no quita
que á la primera ocasió ho intenti de nou, sembrant la
ruína y la desolació en lo país, com ho han fet ell y 'ls
seus partidaris sempre que han empunyat las armas.

Convé, donchs, que l' Espanya lliberal visca previn-
guda, y resolta á ofegar lo crim de lesa-patria, aixis
que neixi, en son mateix bressol.

—¡Quina calor comensa á fer!—deya l' altre dia un
ciudadá.

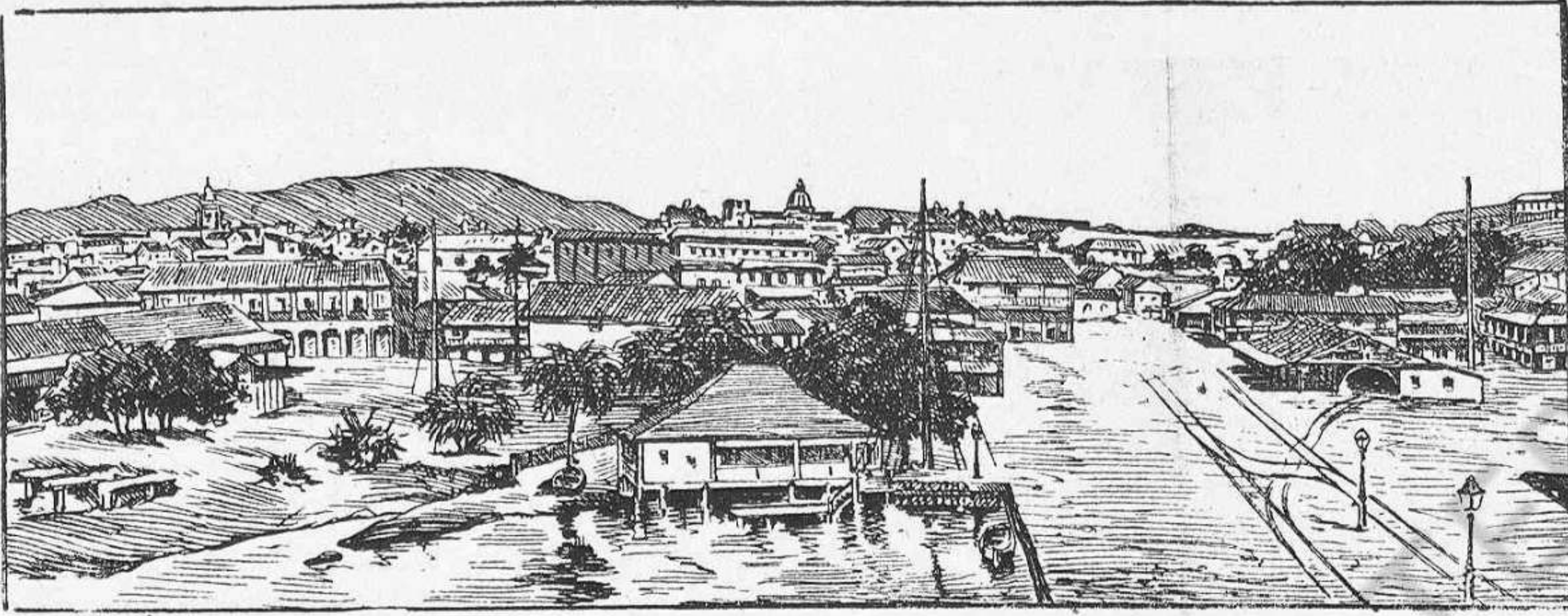
Y un soldat que ha fet la campanya de Cuba, li va
respondre:

—¡Qué compon!... A l' Habana haurías de veure... A
l' Habana hasta á la sombra fa un sol qu' escalda!

BUTLLETÍ DE LA GUERRA

CUBA.—Está vist que l' objectiu dels yankees es ara com ara Santiago de Cuba. En l' espay de una senmana han realisat tres atachs. Lo primer, disfressat d' exploració dels forts, sigué retxassat enérgicament. D' ell donarem compte en lo *Butlletí* de la senmana passada.

Dos dias despres, de bon matí dos barcos se destacaren de la flota sitiadora avansant en direcció de la boca del port. Un d'ells, el que anava al davant, era un creuber auxiliar y l' que l' seguia un acorassat. Descoberts per las baterías flotants instaladas á bordo del *Reina Mercedes*, sigueren hostilisats ab tanta fortuna, que l' primer barco rebé un torpedo per la popa y se'n aná á fons, á 300 metros de la bahía. L' barco náufrech portava l' nom de *Merrimac*. Vuyt ó nou de sos tripulants ja s' havian tirat al aygua per escapar, pero sigueren capturats per las forsas espanyolas. En contrast al mal tracte que donan els yankees als nostres presoners, los tripulants del *Merrimac* han sigut objecte de las atencions mes humanitarias. Alegaren los yankees per disfressar lo seu fracás, que havian sacrificat expressament aquell barco al objecte de obstruir lo canal d' entrada al port. Pero l' mon enter s' ha rigut d' aquesta excusa, com anteriorment se va riure també de que l' primer atach no tingués altre objecte que un mer reconeixement.

Vista general de SANTIAGO DE CUBA

Lo dia 6 del present será un dia memorable per Santiago de Cuba. A las vuit del matí l' esquadra yankee va obrir un foch horrorós contra 'ls forts de l' embocadura de la badia. Los nostres canóns resposgueren ab prontitut y energia, prolongantse 'l

combat per espay de mes de tres horas. Durant aquest temps los canóns nort-americanos dispararen uns 2,000 projectils, la major part d' ells de gran calibre. Algunas obras dels forts sufriren desperfectes; pero ni un sol canó dels nostres quedá desmuntat, ni deixá de fer foch un sol instant.

Los partes oficiales mencionan l' heroica resistencia que feren las baterías flotants del *Reina Mercedes*, sobre las quals pesá la part més considerable y dolorosa de l' acció, en la qual sufrim sensibles baixas. Moriren lo según comandant D. Emili Acosta, 5 mariners, 21 soldats de marina y un individuo de tropa, y sigueren ferits lo coronel D. Salvador Ordóñez, inventor del canó que porta l' seu nom, lo capitá d' artillería D. Joseph Sánchez, lo según tinent de la mateixa arma D. Pere Irezar, l' alférez de navío D. A. Molíns, dos oficials, un voluntari y 11 mariners. La major part de aquests ferits no ho sigueren de gravetat.

Los barcos yankees sufriren també desperfectes de consideració. Un telegrama de Washington consigna que una granada cayguda sobre la cuberta del acorassat *Texas* va matar al según de á bordo, á un pilot á dos oficials y á 16 mariners.

L' objectiu manifest de aquest combat no sigué altre que

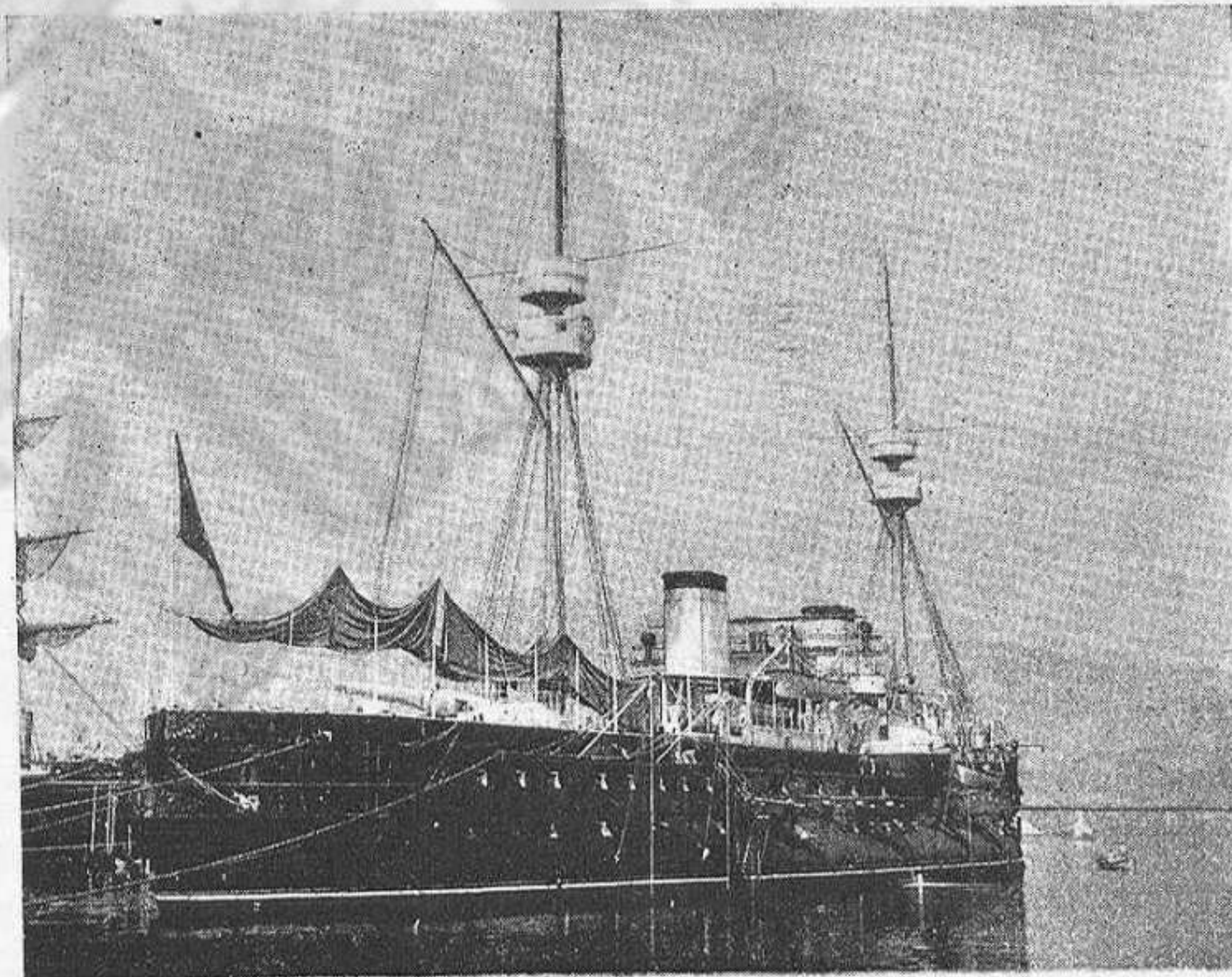

Arseni Linares, Comandant general de Santiago de Cuba.

protegir un desembarch, auxiliat per una forta partida de insurrectes. Segóns noticias tramesas pel general Blanco lo desembarch sigué retxassat. En cambi las noticias nort-americanas el donan per fet.

Espanya conta á Santiago de Cuba ab un efectiu de uns 20,000 homes entre soldats y voluntaris, y no ha de serli tan fácil al enemich dominar aquella plassa, encare que pogués realisar lo desembarch que intenta. No es pel costat de Cuba l' principal perill que amenassa actualment á Espanya. Aquest se troba ara com ara á

FILIPINAS.—Lo dimecres dia 8 se rebé un alarmant cablegrama feixat á Manila l' dia 3 y expedit pel general Augustí. La seva lectura produí una impresió terrible. En un instant semblaren derrumbarse las esperansas que s' havian concebut respecte á las bonas disposicions en favor d' Espanya que s' atribuían als tágales. Lo que l' govern doná á conèixer de aquest funest parte del general Augustí, diu aixís: «La situació se agrava. Aguinaldo ha lograt alzar al país. En un dia fixat han sigut rompudas las líneas férreas y l' telegrafo, trobantme incomunicat ab totes las provincias.—Cavite s' alzat en massa y 'ls rebeldes atacan y canonejan tots los pobles.—Las nostras tropas defensen las líneas de Zapote, pero l' enemich las ataca per Bulacán, Laguna y Morón.—La ciutat de Manila está rode-

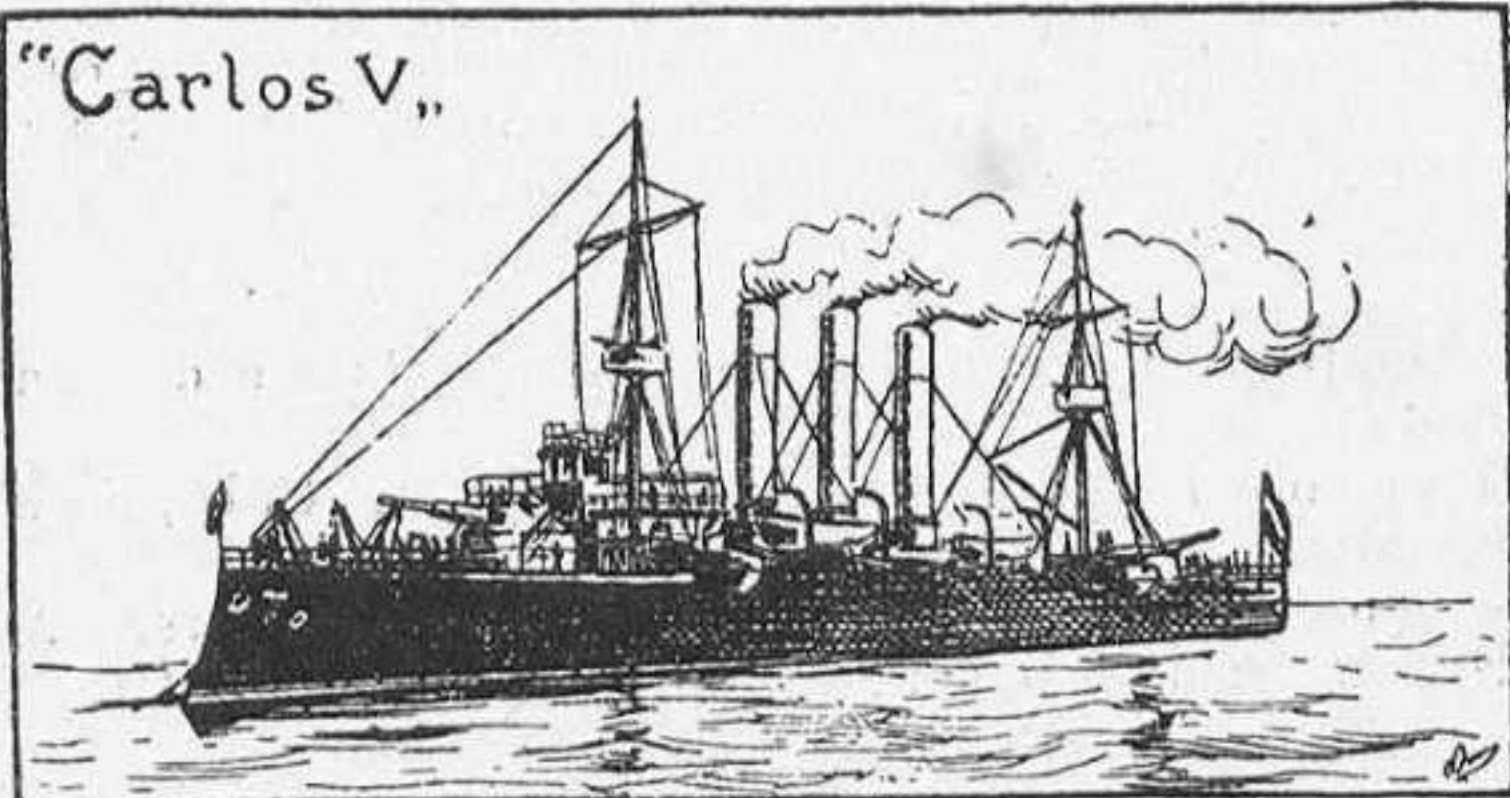

L' acorassat PELAYO, de la esquadra de reserva.

jada pels rebeldes y atacada per mar y terra.—Procuo aixecar l' esperit públich y agotaré tots los medis de resistencia.—Las tropas se mantenen en bon esperit: pero desconffio dels indigenas y voluntaris.—Bacoó é Imús han caygut en poder del enemich.—Si no conto ab l' apoyo del país no bastarán las forsas de que dispo per ferli cara.»

Aixó diu lo parte ó la fracció del mateix que s' ha donat á conèixer al públich. ¿Qué haurá succehit desde l' dia 3, fetxa á la qual se contreuen tan terribles impresions? ¿Haurá ocorregut una segona catástrofe, mes terrible encare que la de Cavite?

Veurém si á última hora venen novas noticias. De moment se formulan las censuras mes cruels contra la imprevisió del govern, que avants y despres de lo de Cavite, ha deixat abandonada la defensa de Filipinas, comprometent la vida dels nostres soldats, aixís com els interessos de la nació en aquella rica colonia, tan copdiada pels extranyes. Si no

L' acorassat CARLOS V, de la esquadra de reserva.

ha arribat ja l' hora d' exigir á qui las ha contretas las mes tremendas responsabilitats, haurém de confessar que l' hora aqueixa no arribará may.

Lo divendres próxim l' *Esquella de la Torratxa* publicarà un número modernista, verdaderament salat. N' hem vist algunas probas, y estém segurs que será un éxit.

Y l' dissapte, publicarà LA CAMPANA l' número extraordinari corresponent al mes de juny, quals dibuixos y text s' inspirarán en assumptos de la mes candent actualitat.

Y ara no diguin que quan se tracta de treure 'ls peus de rotllo, no se 'ls avisa oportunament.

CARTAS DE FORA.—Tiana.—Ab motiu de la professó de las *Hicas de Maria* 'ls joves van obsequiar á las noyas ab ginesta y serpentina, conforme es de costum, y com que l' esparver negre ho tenia prohibit, va tenir un disgust que ab una mica mes se 'ns fereix. Estava tan convuls que las orellas y l' nas se li bellagavan, y despres se queixava de que la justicia no hagués posat má al jovent que de tal manera l' treya de test. Es mes que segur que á horas d' ara la professó encare dura, sols que li va per dintre.

Sant Feliu de Buivalleu.—L' ensotanat del poble, com si sigué la primera autoritat, se presentá á disoldre un ball, arma en má, dihent que pleguessin si no volian ser testimonis del desenllás de un drama terrible. ¿No hauria valgut mes que aquest fulano en lloch de tirar per capellá s' hagués ficat á cabo de polissos?—Per altra part, quan li pega aixís es un home molt divertit. Hiventse fet ajudar per alguns noys quan feya lo sal-pas y anava omplint d' ous los cistells, dihentlos que 'ls daria un bon brenar, un cop acabada la feyna 'ls feu fer unas truytas d' ous ab borras de cánem, burlantse aixís de aquellas tendras é innocents criaturas. Sens dupte, ab aquest engany se proposá prepararlas perque desde petits tinguessin de certs capellans lo concepte que 's mereixen.

SOLUCIÓNS

A L' INSERTAT EN L' PENULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—Do-re-mi fa sol la si.
- 2.ª MUDANSA.—Sila—Sala—Sola
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—Una senyora sola.
- 4.ª ROMBO.

A
N
S
A
S
T
O
R
A
N
T
O
N
I
A
S
O
N
D
A
R
I
A

- 5.ª GEROGLIFICH.—Estats Units.

ENDEVINALLAS

XARADA

Llegint avuy lo diari
tot plegat m' he *hu-dos-quart*
rumiant una paraula
que *dos ters* m' ha amohinat.
¿Qué vol dir *hu-dos-tres-quatre*
pera sortir diputats?
Veyám si dintre pochos dias
sé lo qu' es el meu total.

TAP DE SURO VILAFRANQUÍ.

MUDANSA

Un tot dins d' un forn entrá
y una total va robá.

SARAMANDILLA.

GEROGLIFICH

A

I

PEPET PANXETA.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans J. S. Michel, Teresa y Silvestre, A. M. J., E. Per Molfóns, E. J. Anglada, M. Matabroca, Una concurrent: J. Coll, J. Aubert Manent, J. Coll (a) Las, Noy Pintó, Barber del Arrabal, R. Tenyut y P. Pala Puig:—Lo que 'ns envian aquesta semana no fa per casa.

Ciudadans Felions Petit, M. Carbo d' Alsina, R. Campins, Sisket Farré, Joanet Novell, 6 Ket Ducaefa, Joaquim Pujol, F. Mas Abril, Una Guirlandera, Maria Trista, Un Nyébit, Pau Truch, y M. Parrals:—Insertaré alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciudadá J. Juny nt: La noticia que 'ns dona no té cap interés pel públich.—Surisenti: Tingui present que las clavellinas no s' enroscan.—M. Matabroca: La composició que 'ns remet té una forma poch espontanea, y ademés no diu res de nou.—R. Snop: Enterats y conformes.—J. Starams: Ens hauria d' enviar de nou los deu versos últims de la composició: al obrir la carta va esqueixarse la quartilla per estar enganxada ab la goma del sobre.—Pepet de Caldas: La composició es fluixeta.—Xanigots: No 'ns acaba de fé'l pes.—F. Coma: No sabem si podrém aprofitarho per falta d' espay en lo número qu' estém preparant.—N. V. S.: Lo mateix li dihem á vosté. Ramonet R: Idem Pero si no es en dit número, será en algun altre.—Un meje: Comprehém que no li insertéssin, perque no val res.—Busqueulo: L' article es bastant manso.—M. Pug s: Va bé.—F. Llenas: Lo de aquesta senmana está bé.—J. Farré Roig: No es prou apropiada y per altra part adoleix de moitas incorreccions.—Prudenci Grau: Lo composició no va.—J. Malleu: Preferim las composicions festivas á la seria que 'ns envia aquesta senmana, la qual de mes á mes té alguns versos bastant defectuosos.—Virg. d' Alawal: Li agraheim l' article, pero es difícil qu' poguém publicarlo per motius que desitjariem manifestarli particularment, cas que li sigué possible tenir ab nosaltres una entrevista.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.

Dissapte, 18 de Juny—NÚMERO EXTRAORDINARI de

LA CAMPANA DE GRACIA

Variadíssima ilustració, de M. MOLINÉ y J. LLUIS PELLICER—Abundant text d' actualitat

8 pàgines Butlletí de la guerra—Crónica ilustrada de las campañas de Cuba y Filipinas—10 céntims